

De ontvangsten in Nederland in 1849 zijn geraamd (met inbegrip van f 65,150 ontvangsten voor rekening van anderen) op.....f 28,009,933

En de uitgaven in Ned. (met inbegrip van f 1,048,540 betalingen voor rekening van anderen) op....." 27,831,927

Geraamd excedent.....f 178,006

De Regering heeft (bl. 404) opzigtens deze begroting nog medegedeeld: dat tot het betrekkelijk hooge tekort over dit jaar (f 12,693,223) heeft bijgedragen dat onder de uitgaven, Hoofdstuk XIII, is begrepen f 1½ miljoen aan kosten voor de Balinesche expeditie; dat de trekkingen van wissels tot ult. Dec. 1849 intusschen niet niet meer dan f 6,770,000 hebben bedragen, hetgeen met de door de factorij gekorte f 4 miljoen, eene som van f 10,770,000 uitmaakt; dat op ult. Sept. 1849 in de verschillende Indische kassen beschikbaar was een som van f 10,218,601, ongerekend de overige waarden enz.

Andere opgaven omtrent de finantiën van Oost-Indië zijn ons niet bekend, dan alleen die omtrent het bedrag der in- en uitgaande regten op Java en Madura in 1849 en 1850 (*Stsc.* 1851, N°. 70, bl. 4, kol. 1¹).

Nederlandsche Krijgsmagt in de O. I. Bezittingen enz.

Hieromtrent worden in het verslag geene mededeelingen gedaan. Herhaaldelijk zijn echter in de *Staatscourant* opgaven gedaan omtrent de zeemagt in de Indiën. Men zie bijv. de laatste opgave voor Oost-Indië, in de *Stsc.* 1851, N°. 123.

Ten behoeve der oorlogsvaartuigen bestaan in Oost-Indië onderscheidene inrigtingen, zoo als: het bijna voltooide drooge dok op Onrust, het maritime-etablissement te Soerabaija, eene ketelmakerij aldaar enz. Op bl. 406³ van het verslag zijn hieromtrent eenige korte mededeelingen gegeven.

¹ Verg. die opgave met den Staat van de op Java geheven in- en uitgaande regten van 1816—1848, in de reeds aangehaalde brochure van den Heer STREUX PARVÉ, *Het Koloniaal Monopoliestelsel* enz. bl. 75, alsmede het tegenschrift van den Heer P. VAN SWINTEN, *Eenige Bedenkingen*, enz. 's Gravenh., bij Noordorp, 1850.

WEST-INDIË.

Administratief Beheer.

Het verslag bevat omtrent dit onderwerp slechts eene enkele opmerking ten opzichte van de invoering van een nieuw reglement op het beleid der regering van Curaçao, gearresteerd bij Kon. Besluit van 27 Jan. 1848, N°. 51, waardoor onderscheidene takken van administratief beheer hervorming hebben ondergaan en het ambtelijk personeel op eenvoudiger en min kostbaren voet is teruggebragt.

Bevolking.

De bevolking van Suriname bedroeg op 31 Dec. 1848:

	PARAMARIBO EN BUITENWIJKEN.	ONDERSCHIEDENE DIVISIËN VAN SURINAME.
Vrije personen.....	9,383	864
Niet vrijen.....	7,335	33,111
	<hr/>	<hr/>
	16,718	33,975

Het getal der Indianen wordt op ongeveer 1,000 en dat der Boschnegers op ruim 8,000 begroot.

De vrije personen bestaan uit Europeanen, hunne afstammelingen en gemanumitteerde slaven. De bevolking van Paramaribo is hoofdzakelijk zamengesteld uit ambtenaren, officieren en manschappen van het garnizoen, plantagie-eigenaren en administrateurs, handelaars, winkeliers, enz.; voorts uit slaven aan huisselijke dienst verbonden. Er is geene merkbare vermeerdering dezer bevolking te bespeuren. Zij neemt echter in zedelijke en maatschappelijke beschaving toe. Ook de manumissie der slaven neemt toe; welke klasse, meestal in en om de stad wonende, in lateren tijd neiging voor den tuinbouw en veeteelt aan den dag heeft gelegd. In 1848 zijn 238 slaven gemanumitteerd.

De vrije bevolking in de buitendistricten bestaat uit plantagie-directeuren, blank-officiers, ingenieurs en handwerkslieden. Hun getal is gering tegenover de slaven-bevolking der plantagiën.

Van 1826—1848 is het getal slaven van 56,000 tot 41,000 verminderd. De oorzaak daarvan was voornamelijk gelegen in eene slechte voeding en behandeling, die echter sedert de Regering bij de eigenaars van slaven op betere verzorging heeft aangedrongen merkkelijk verbeterd is. In 1848 hebben de geboorten onder de slaven de sterften met 282 overtroffen. Bij de gisting in 1848 elders onder de slaven waargenomen is de rust onder hen in Suriname ongestoord bewaard gebleven.

De oorspronkelijke bevolking van Guiana (de Indianen), door de Regering vrij verklaard, is nagenoeg uitgestorven. Als oorzaken hunner vermindering worden hunne ongeregelde levenswijze, ruwe zeden, vadsigheid, misbruik van sterken drank enz. beschouwd. Nogtans genieten eenige weinige Indianen onderwijs in de Christelijke leer.

De Boschnegers, iets werkzamer dan de Indianen, staan onder toezigt van ambtenaren, die waken dat onder hen geene weggelopenen worden opgenomen. Zij worden vrij toegelaten tot het drijven van handel in hout enz., in ruil tegen de weinige behoeften die zij kennen.

Europesche kolonisatie te Groningen, aan de Saramacca. Het schijnt ons hier de geschiktste plaats om daarvan melding te maken. Op 31 Dec. 1848 bestond het bestuur dezer kolonie uit 1 bestuurder en herder, 1 genees-, heel- en verloskundige, 1 onderwijzer, 1 dirigerende opzigter bij het bouwwezen, 1 politie-beambte, 1 assistent-apotheker en 1 nopal-planter. Voorts waren er gevestigd 45 huisgezinnen bestaande uit 103 mannelijke en 95 vrouwelijke personen. Het getal geboorten in 1848 bedroeg 15, dat der sterfgevallen 8, terwijl er in dat jaar 1 huwelijk was gesloten. Na 1848 zijn vele klagten van de kolonisten ingekomen en hebben een aantal huisgezinnen het etablissement verlaten. Een door den Gouverneur van Suriname persoonlijk ingesteld onderzoek heeft het resultaat opgeleverd, dat de genomene proeve niet aan het daarmede beoogde doel heeft beantwoord, en er maatregelen zullen moeten genomen worden om de kolonisatie in Suriname op eenen meer doelmatigen voet te regelen; aan den anderen kant heeft deze kolonisatie echter dit voordeel opgeleverd, dat het in Suriname bestaand vooroordeel: dat de arbeid uitsluitend het deel der slaven zijn moet, daardoor aanmerkelijk is verminderd.

Curaçao, en overige W. I. Eilanden.

Bevolking op 31 Dec. 1848.

	VRIJEN.	SLAVEN.	TOTAAL.	R. KATH.	PROTEST.	ISRAËL.
Curaçao	10558	5585	16143	13248	2112	783
Bonaire.....	1401	721	2122	2021	100	1
Aruba	2157	574	2731	2340	390	1
St. Eustatius.....	781	1148	1929	"	"	"
Saba.	1003	1650	2653	"	"	"
St. Martin (Ned. ged.)...	1061	1628	2689	"	"	"

Geboorten in 1848. Overleden in 1848. Meergeb. dan overl.

	VRIJEN.	SLAVEN.	TOTAAL.	VRIJEN.	SLAVEN.	TOTAAL.	VRIJEN.	SLAVEN.	TOTAAL.
Curaçao..	439	253	692	245	93	338	194	160	354
Bonaire..	70	24	94	10	3	13	60	21	81
Aruba..	115	19	134	27	7	34	88	12	100

Voor Curaçao wijzen deze cijfers eene vermeerdering aan: voor de geheele bevolking van $2^{25}/_{100}$ pCt., voor de vrijen van $1^{14}/_{100}$ en voor de slaven van $2^{12}/_{100}$.

Voorts wordt omtrent de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba berigt, dat de gezondheidstoestand der bevolking voldoende is geweest, en dat de zedelijke en stoffelijke gesteldheid der slaven zich voortdurend boven die van andere slavenhoudende koloniën gunstig blijven onderscheiden.

Op St. Martin en St. Eustatius daarentegen hebben bij de emancipatie der slaven in de Fransche W. I. koloniën ernstige bewegingen onder de negers plaats gehad. Door de goede houding van het Bestuur en der burgers en de hulp van eenige troepen is de orde en veiligheid gehandhaafd, waartoe de verstandige maatregel der slaven-eigenaars, om hunne slaven voor loon te laten werken, veel heeft bijgedragen. Van de zijde der Regering zijn de slaven-eigenaars te gemoet gekomen in de schade, die zij hadden geleden, door een voorschot van f 10,000.

Gezondheidstoestand. Geneeskundige dienst.

Opzigtens dit onderwerp wordt in het verslag op bl. 406¹³ melding gemaakt van den verbeterden gezondheidstoestand der slavenbevolking in Suriname; op bl. 406¹⁵ van de verpleging der meelatschen in het etablissement Batavia aldaar; op bl. 406¹⁶ van het weren der met lapra besmette kinderen van de scholen; terwijl op bl. 406¹⁶ en 406¹⁷ eenige korte mededeelingen van den gezondheidstoestand der Kolonisten aan de Saramacca worden gegeven.

Onderwijs.

Te Paramaribo staat het onderwijs onder toezigt eener van Gouvernementswege benoemde commissie. Het wordt in het verslag als vrij wel aan de behoefte voldoende genoemd; nogtans worden vele kinderen ter voltooiing hunner opvoeding naar Europa gezonden.

Blijkens den staat, op bl. 406⁴³ medegedeeld, werden de 12 scholen in Suriname door 909 leerlingen bezocht.

Op de 14 scholen te Curaçao, Bonaire en Aruba werd in 1848 aan 1368 kinderen onderwijs gegeven (bl. 406²⁰).

Van de overige West-Indische eilanden wordt alleen vermeld dat de Engelsche taal er het hoofdbestanddeel van het onderwijs uitmaakt, daar de meer vermogende kolonisten hunne kinderen veelal elders doen opvoeden.

Eeredienst.

Op bl. 406¹⁵ van het verslag worden eenige mededeelingen gedaan omtrent het getal leden der verschillende gezindheden in Suriname, met opgave omtrent het personeel der geestelijken, het getal kerken enz. Loffelijk wordt daar melding gemaakt van het genootschap der Evangelische broeders in het werk der bekeering, dat krachtig hierin wordt bijgestaan door de *Maatschappij tot bevordering van het Godsdienstig Onderwijs onder de slaven- en heidensche be-*

volking, waarvan het hoofdbestuur te 's Gravenhage is gevestigd. Op bl. 406¹⁵ wordt aangehaald dat zij er in geslaagd zijn een geheel dorp boschnegers te bekeeren.

Cultures.

De staten, op bl. 406⁴¹ van het verslag medegedeeld, geven een volledig overzicht van alle in cultuur zijnde plantagiën in Suriname met hare bebouwde en verlaten gronden, bevolking, enz. Wij deelen daaruit hier de totalen mede.

	GET. PLANTAGIËN EN GRONDEN.	GET. DÈR IN CULT. ZIJNDE AKKERS.	VERKREGEN PRODUCTEN.	CENT.		GELDSWAARDE DER PRODUCTEN.
Suiker.....	93	18,879	28,012,163 ₧	à	5 ¹⁵ / ₁₆	f 1,663,222
Koffij.....	81	10,724	1,355,376 "	"	23 ¹ / ₂	" 318,513
Koffij en Katoen.....	3	1,058	"	"	"	"
" " Cacao.....	6	270	"	"	"	"
Cacao.....	3	454	151,254 "	"	15 ¹ / ₂	" 23,444
Katoen.....	31	9,107 ¹ / ₂	765,323 "	"	23 ¹ / ₂	" 179,851
Hout.....	23	"	"	"	"	"
Rijst.....	1	254	"	"	"	"
Kost.....	43	10,455 ¹ / ₂	"	"	"	"
Cochenille. Nopal.....	"	8	"	"	"	"
Rum proefhoudend....	"	"	92,183 gall	"	83	" 77,203
Dram ".....	"	"	227,965 "	"	83	" 190,921
Melassie ".....	"	"	1,210,463 "	"	22	" 28,748
	284	51,210				f 2,481,902

Akkers, weilanden, onbewerkte en verlaten gronden.....134,019

Onder deze opgaven zijn begrepen de producten van de suikerplantagie *Catharina Sophia* en de koffijplantagie *Mijn Vermaak*, in het district Saramacca, die, bij suppressie van de Surinaamsche Bank, in het bezit van het Gouvernement zijn gekomen. Van 14 plantagiën, ontbreken echter de opgaven.

Het getal slaven op deze plantagiën bedroeg 32,409, als:

PLANTAGIE SLAVEN.

PARTICULIERE SLAVEN.

	PLANTAGIE SLAVEN.				TOTAAL.	PARTICULIERE SLAVEN.				TOTAAL.
	MANNEN.	VROUWEN.	JONGENS.	MEISJES.		MANNEN.	VROUWEN.	JONGENS.	MEISJES.	
Officieren of bastiaans...	"	"	"	"	639	"	"	"	"	21
Ambachtslieden en fabriekwerkers.....	"	"	"	"	2,548	"	"	"	"	330
Tot veldwerk geschikt.4869	6119	"	"	"	10,988	840	780	"	"	1620
Huisbedienden.....	58	961	260	256	1,535	23	138	53	45	259
Creolen, werkbaar.....	"	"	1305	1003	2,308	"	"	157	122	279
" , tot werken ongeschikt.....	"	"	3305	3309	6,614	"	"	398	366	764
Ongeschikte bejaarden 1784	2295	"	"	"	4,079	187	238	"	"	425
					28,711					3698

¹ Onder part. slaven worden verstaan zij, die op de registers bekend staan ten name van *personen*, in tegenstelling van hen, die ten name staan van *plantagiën*.

In het verslag (bl. 406¹³) wordt verder gewezen op de middelen, die zouden kunnen strekken om de geringe productie in verhouding tot de uitgestrektheid en den rijkdom van den bodem (nog 3000 □ geogr. mijlen liggen er onbebouwd) te vermeerderen; terwijl nog melding wordt gemaakt: van eene proefneming op gouvernements-plantagiën met de bereiding van suiker door stoom; van eene genomene proeve met houtveilingen in Coppename; van het in 1848 aangenomene meer vrijgevige stelsel van handel enz.

Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Eustatius en St. Martin. De volgende staten, ontleend aan bl. 406⁴⁶, geven een overzicht van de hoeveelheid gouvernements-producten, die deze eilanden hebben opgeleverd, en het bedrag van de geldswaarde dezer producten.

	CURAÇAO.	BONAIRE.	ARUBA.	CURAÇAO.	BONAIRE.	ARUBA.
Cochenille.,.10,201 ₧	9,774 ₧	3,132 ₧	f 24,412	f 28,712	f 8,611	
Aloë..... 2,171 "	11,625 "	2,684 "	" 478	" 2,558	" 590	
Behen-Olie.. 73 pint	596 pint.	"	" 36	" 272	" "	
Pita-vlas.... "	1,137 ₧	"	" "	" 107	" "	
			f 24,926	f 31,649	f 9,201	

De volgende staat geeft een overzicht van het aantal aloë en nopalplanten, tot de Gouvernements-cultures op deze eilanden behoorende, en hare geldswaarde op ult. Dec. 1848.

	GETAL		STREKKENDE ELLEN	
	NOPALPLANTEN.	GELDSWAARDE.	MET ALOË BETEELD.	GELDSWAARDE.
Curaçao .170,000	f 33,850	73,136	f 2,906	
Bonaire .378,642	" 55,937	1,190,232	" 45,809	
Aruba .103,000	" 10,165	141,610	" 5,664	
	651,642	f 99,952	1,404,978	f 54,379

In de toelichting dezer staten (bl. 406¹⁷ en volg.) worden eenige korte opmerkingen gevonden omtrent de weersgesteldheid in 1848, het Kon. Besluit van 1848 in het belang der aloë- en nopalteelt op Curaçao genomen enz., terwijl nopens de cultuur op St. Eustatius en St. Martin (bl. 406²¹) eenige weinige aanmerkingen omtrent den mislukten oogst in 1847 voorkomen. Verder treft men er nog eenige mededeelingen aan omtrent de aankweeking van rood verwhout op Bonaire en Aruba.

Uitgifte van Landen.

In 1848 zijn, met autorisatie des Konings, in Suriname aan particulieren 1500 akkers, ieder van 302¹/₂ vierk. Rijnl. roeden in allodialen eigendom, 20 akkers in pacht en 12 akkers tot tijdelijke bewerking afgestaan, tot aanbouw van stapelproducten, tuinbouw en veeteelt.

Veeteelt.

De veestapel in Suriname bedroeg op ult. Dec. 1848 slechts 5,502 bullen, koeijen en kalveren, 337 ossen, 191 paarden, 66 muilezels, 99 ezels, 5,553 varkens, 3,424 schapen en 926 geiten. In het verslag wordt de wensch geüit, dat men er zich meer op de veeteelt mogt toeleggen, ten einde te voorzien in de behoefte aan dierlijk voedsel voor de slaven.

Curaçao, Bonaire, Aruba. De veeteelt maakt een niet onbelangrijk deel uit van den arbeid der kolonisten aldaar. Het jaar 1848 was door de veelvuldig gevallen regens zeer gunstig. Vermits voor het overtollige vee geen gereeden afzet is te vinden, schijnt de veeteelt echter ongeschikt om op winstgevendend voet te worden uitgebreid.

Op 31 December 1848 waren op

	PAARDEN.	EZELS.	MUILEZELS.	HOORN- BEESTEN.	SCHAPEN.	GEITEN.	VARKENS.
Curaçao..	371	1964	12	2,953	35,531	20,080	174
Bonaire..	86	1800	"	500	1,500	7,500	150
Aruba...	57	480	5	186	4,317	7,385	57
	514	4244	17	3,639	41,348	34,965	381

Het wolvee is, door kruising met het merino-schaap, gedeeltelijk van veredeld ras. De gouvernements-kudde op Bonaire bedroeg 689 stuks, en heeft eene hoeveelheid van 1,015 Amst. ponden wol afgeworpen.

De veeteelt van St. Eustatius is niet zonder belang.

Verdere takken van Nijverheid.

Een der belangrijkste takken van nijverheid op de Nederlandsche Antillen is de zouthbereiding. De weërgesteldheid schijnt in 1848 daarvoor niet zeer gunstig te zijn geweest. Van Curaçao werd aan zout uitgevoerd in 1847 44,713, en in 1848 39,204 vaten. In 1850 bedroeg dit, volgens de *Staatsc.* 1851, N°. 76, voor Curacao 28,322 en voor Bonaire 40,241 vaten. Bonaire leverde in 1848 53,738 vaten zout op. Van St. Martin werden in 1848 283,000 vaten of 32,000 meer dan in 1847 uitgevoerd.

Andere middelen van bestaan worden op Curaçao gevonden in den vrij levendigen scheepsbouw, het vervaardigen van stroohoeden, meubelen, enz.

Opmerkelijk is op Bonaire de welvaart, die onder een groot deel der bewoners heerscht, welke zich met den landbouw, vischvangst enz. bezig houden, bij de armoede waaronder dat deel der minder nijvere bewoners van de zoogenaamde Rincon, op dit eiland, gebukt gaat.

Op Aruba zijn in 1848 187 permitten tot goudgraving afgegeven; doch deze tak van nijverheid schijnt weinig voordeel op te leveren.

Handel en Scheepvaart.

Van het verslag van den handel en scheepvaart over 1848, waarnaar in het *Bijblad* verwezen wordt, is in den vorigen jaargang bl. 299 reeds melding gemaakt. Later is in de *Staatscourant* 1850, N°. 225, het verslag over 1849 medegedeeld, waaruit het volgende hier eene plaats vinde.

De waarde der in 1849 in Suriname in- en uitgeklaarde artikelen bedroeg:

	UIT OF NAAR: NEDERLAND.	N.-AMERIKA.	VREEMDE PLAATSEN.	TOTAAL.
Invoer...	f 1,073,617	f 587,745	f 236,813	f 1,898,175
Uitvoer...	" 2,241,551	" 267,534	" 175,837	" 2,684,922

meer in- dan

uitgevoerd..... f 320,211 f 60,976

meer uit- dan

ingevoerd f 1,167,934 ..... f 786,747

Hieronder is gerekend aan:

Invoer voor rekening van het Gouvernement ..... f 172,030

Uitvoer " " " " " ..... " 34,080

Invoer door het Entrepôt ..... " 34,331

De aanvoer in het Entrepôt, ad f 86,847, en de uitvoer door het Entrepôt, ad f 36,372, zijn onder de bovenstaande cijfers niet begrepen.

De invoer in 1849 wijst bij die van 1848 eene verhooging van f 205,593, de uitvoer daarentegen eene vermindering van f 347,838 aan.

Onder de uitgevoerde artikelen komen voor: suiker f 2,057,268; melassie f 185,063; katoen f 163,912; koffij f 118,220; rum f 37,632 enz.

In Suriname zijn:

	INGEKLAARD.		UITGEKLAARD.		
	VAN OF NAAR	SCHEPEN.	LASTEN.	SCHEPEN.	LASTEN.
Nederland	61	7,098	72	8,290	
N.-Amerika.....	30	2,871	32	3,101	
Vreemde plaatsen...	79	1,961	78	1,707	
In 1849.....	170	11,930	182	13,098	
" 1848... ..	177	14,441	173	13,640	
Meer in 1848	7	2,511	..	552	
Minder.....			9.....		

De handel en scheepvaart op Curaçao, kan, hoewel in vergelijking van vroegere jaren beduidend afgenomen, vrij aanzienlijk genoemd worden, terwijl de maatregelen in 1828, 1848 en 1849 genomen, als: de verklaring van Curaçao tot eene vrijhaven, de vermindering van eene bestaande belasting op den verkoop van vreemde

vaartuigen aan ingezetenen der kolonie enz. geenen ongunstigen invloed op de verbetering daarvan schijnen te hebben uitgeoefend¹. De waarde van den in- en uitvoer van Curaçao is volgens het verslag niet met juistheid op te maken; de waarde van den invoer wordt daar (bl. 406¹⁹) echter geschat voor 1848 op $f1\frac{1}{2}$ millioen, terwijl deze invoer plaats had met 714 vaartuigen, metende 36,758 tonnen, of 62 vaartuigen en 546 tonnen meer dan in 1847. Meer specifieke opgaven omtrent den handel en scheepvaart van Curaçao worden in het verslag op bl. 406¹⁹ en 406⁴⁷ aangetroffen, terwijl in de *Staatscourant*, 1850, N°. 49 eene korte opgave van de vaart op Curaçao in 1849 in vergelijking met 1848 voorkomt².

Op Bonaire zijn in 1848 ingeklaard 209 vaartuigen, metende 8688 tonnen (bl. 406²⁰), terwijl op St. Eustatius, dat veel van zijnen vroeger aanzienlijken handel heeft verloren, in dat jaar aangekomen en vertrokken zijn 288 schepen metende 7,971 tonnen. De waarde van den invoer beliep $f9,575$ (bl. 406²¹).

Geldmiddelen.

A. SURINAME.

In den eersten jaargang van ons *Jaarboekje* zijn, op bl. 165 en volg, de Indische begrotingen voor 1847/48 medegedeeld, behalve die van Suriname, vermits deze alstoen niet was bekend gemaakt. Wij deelen haar daarom (voor 1849) hier in haar geheel mede tegenover de werkelijke opbrengst in 1848.

INKOMSTEN.	WERKELIJK. IN 1848.	RAMING. IN 1849.
1 Hoofdgelden.....	$f189,220$	$f214,000$
2 Quota van suikerplantagiën en houtgronden.....	19,686	" 16,000
3 Landtaksen of akkergelden.....	8,674	" 10,000
4 Erfpachten.....	408	" 500
5 Huurwaarde van huizen.....	17,774	" 18,000
6 Bruggen- en wegegelden.....	440	" 300
7 Plaisier-, paarden- en rijtuigengeld.....	340	" 400
8 Patentregt.....	38,197	" 30,000
9 Zegelregt.....	58,998	" 70,000
10 Inkomende en uitgaande regten.....	234,473	" 236,000
11 Lastgeld der schepen.....	40,047	" 35,000
12 Baak-, los- en steigergeld.....	2,980	" 3,000
13 Accijns van dranken.....	6,383	" "
14 Vendu-regten.....	21,579	" 25,000
Transporteren.....	$f639,199$	$f658,200$

¹ Verg. het bericht in de *Staatscourant*, 1850, N°. 13, omtrent de verbetering van den handel aldaar.

² Volgens die opgave is Curaçao in 1848 slechts door 699 schepen metende 37,309 tonnen bezocht, zijnde 15 schepen minder doch 551 tonnen meer dan in het verslag worden opgegeven.

INKOMSTEN.	WERKELIJK. IN 1848.	RAMING. IN 1849.
Per transport.....	$f639,199$	$f658,200$
15 Transport-regten.....	13,855	" 10,000
16 Collaterale-Successiën enz.....	34,648	" 10,000
17 Waag- en rooigelden.....	8,675	" 6,000
18 Diverse inkomsten.....	39,294	" 40,000
19 Inkomsten van de houtveiling.....	17,725	" 24,000
20 Begraafplaats of Kerkhofsregten.....	2,024	" 3,000
21 Ontvangsten van de W. I. Bank.....	"	" 60,000
22 Opbrengsten van de gouvernementsplantagiën.....	"	" 55,000
23 Subsidie uit Nederland.....	150,000	" 150,000
24 Idem buitengewoon.....	20,000	" "
	$f925,420$	$f1,016,200$
Raming voor 1848.....	953,800	
Minder dan de raming.....	$f28,380$	

UITGAVEN.	WERKELIJK. IN 1848.	RAMING. IN 1849.
1 Kosten van het algemeen bestuur.....	$f58,888$	$f72,806$
2 " " politie en justitie.....	80,492	" 85,452
3 Administratie van finantiën.....	132,932	" 117,890
4 Dep. der wees- en onbeheerde boedelkamer.....	17,605	" 17,870
5 Eeredienst en lager onderwijs.....	25,218	" 38,400
6 Plaatselijke en huishoudelijke kosten.....	32,278	" 43,577
7 Kosten der bevredigde boschnegers en Indianen.....	7,613	" 11,920
8 Landsgebouwen en publieke werken.....	39,213	" 50,000
9 Kosten van de geneeskundige dienst.....	61,892	" 70,584
10 Militaire kosten.....	283,549	" 305,128
11 Kosten der genie, fortificatiën en verdere middelen van defensie.....	40,551	" 50,259
12 Koloniale vaartuigen en loodswezen.....	20,725	" 24,862
13 Beheer van de W. I. Bank.....	"	" 12,452
14 Onkosten van de gouvernementsplantagiën.....	"	" 55,000
15 Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden.....	42,977	" 60,000
	$f843,933$	$f1,016,200$
Raming.....	953,800	
Minder dan de raming.....	$f109,867$	

De ontvangsten en uitgaven in 1848 toonen een voordeelig verschil

aan van *f* 81,487; vermits bij het opmaken dier rekening te Suriname sommige betalingen, voor die kolonie in Nederland gedaan, bij de koloniale administratie niet bekend waren, kan dit verschil echter niet als de zuivere balans worden aangemerkt.

Voorts wordt omtrent de finantiën van Suriname onder litt. C¹, bl. 406⁴⁴, medegedeeld een staat, globaal aanwijzende de ontvangsten en uitgaven ten behoeve van Suriname in 1848 bij het Dep. van Koloniën gedaan. Gedeeltelijk zijn de posten daarop voorkomende reeds begrepen onder de vermelde ontvangsten en uitgaven in Suriname. Deze staat wijst eene ontvangst aan van *f* 359,347 als: gewoon subsidie *f* 150,000; buitengewoon subsidie *f* 20,000; subsidie ten behoeve der Europesche kolonisatie *f* 38,000¹; id. ter betaling van rente op schatkistbiljetten *f* 52,500²; remises in wissels *f* 34,563; id. in schatkistbiljetten *f* 25,535; netto opbrengst van 350 vaten suiker *f* 23,481; id. van 1895 vierk. voeten hout *f* 1895; nalatenschappen *f* 19; restitutie voor pensioenen en gagementen *f* 890; id. voor verplegingskosten van manschappen behorende tot de Marine *f* 12,182; provenu van kooigoed van gerepatriëerde militairen *f* 138; contributie van het voormalig Indisch pensioenfonds *f* 144.

De uitgave bedraagt daarentegen *f* 279,561, als: wissels door den Gouverneur getrokken *f* 47,549; pensioenen en onderstand *f* 19,455; wachtgelden *f* 3,100; gagementen *f* 3,369; verloftractementen *f* 11,875; delegatiën *f* 24,672; uitgezondene goederen *f* 56,176; nog uit te zenden id. *f* 3,000; uitgezondene specie ter rentebetaling van schatkistbiljetten *f* 51,040; uitzending van militairen *f* 6,715; nalatenschappen *f* 19,316; diverse betalingen *f* 3,129; restitutie van stortingen in de koloniale kas *f* 2,121; kosten der Europ. kolonisatie *f* 27,744

ontvangsten.....*f* 359,347
uitgaaf....." 279,561

saldo.....*f* 79,786³

B. NEDERLANDSCHE W. I. EILANDEN.

Hieromtrent zijn medegedeeld (bl. 406⁴⁸ en volg):

a. Eene korte opgave der (voorloopige) werkelijke ontvangsten en

¹ Voor de kosten der Europ. kolonisatie, die niet uit de gewone inkomsten van Sumatra kunnen bestreden worden. Daarop is uitgegeven *f* 35,221, of *f* 2,779 minder dan de raming.

² Voor de inwisseling van het Surinaamsch bankpapier zijn, behalve de in 1847 uitgezondene specie, (Kon. Besluit van 5 Feb. 1847 O⁵ in het Verslag onder lett. D¹, bl. 406⁴⁵ medegedeeld) voor eene waarde van *f* 1,000,000 schatkistbiljetten uitgegeven, rentende 5 pCt. Ter voldoening dezer renten over 1848 zijn beschikbaar gesteld, met inbegrip van kosten op de uitzending van specie, *f* 52,500. Die uitzending heeft echter met inbegrip der kosten, bedragen *f* 51,340, of *f* 1,160 minder dan de raming.

³ Nagenoeg geheel gebezigd voor uitgaven ten behoeve van vorige jaren.

uitgaven voor 1848, tegenover de raming, waaruit blijkt dat hebben bedragen in 1848, de:

	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.	
Curacao.....	<i>f</i> 133,922	<i>f</i> 312,475	
Bonaire.....	" 66,326	" 38,643	
Aruba.....	" 12,248	" 14,095	
Subsidie.....	" 170,000	"	
	<i>f</i> 382,496	<i>f</i> 365,213	batig slot... <i>f</i> 17,283
St. Eustatius met			
<i>f</i> 3,071 subsidie..	8,752	" 19,462	nadeelig " ... " 10,710
St. Martin met			
<i>f</i> 4,153 subsidie..	36,190	" 31,779	batig " ... " 4,411
	<i>f</i> 427,438	<i>f</i> 416,454	

b. De ontvangsten en uitgaven in Nederland, dienst 1848, volgens welke de eerste hebben bedragen *f* 177,224 aan de reeds vermelde subsidiën; *f* 466 aan restitutie voor pensioenen en gagementen en *f* 2,654 aan id. voor verstrekte geneesmiddelen en verplegingskosten van manschappen, behorende tot de Marine.

De uitgaven hebben daarentegen bedragen, *f* 173,795, als: wissels door den gezaghebber en gouverneur getrokken *f* 109,000; pensioenen en onderstand *f* 31,344, gagementen *f* 471; verloftractementen *f* 2,820; delegatiën *f* 6983; uitgezonden goederen *f* 21,814; uitzending en terugvoer van militairen *f* 1,309; nalatenschappen *f* 25; restitutie van storting in de koloniale kas *f* 26; diverse betalingen *f* 2.

Het vermoedelijk overschot van 1848 bedroeg alzoo *f* 6,550, terwijl nog van 1847 beschikbaar waren *f* 4,490.

c. De ramingen voor 1849. De inrigting daarvan is met geringe verschillen dezelfde als van die voor 1848, welke in den eersten jaargang zijn medegedeeld, zoodat wij ons hier alleen bepalen tot de totale uitkomsten.

	BELAST. EN INK. VAN ONDSCHIEDEN AARD.	ONTVANGSTEN. VERKOOP VAN PRODUCTEN.	SUBSIDIE UIT NEBERLAND.	TOTAAL.
Curacao.....	<i>f</i> 100,648	<i>f</i> 19,447	<i>f</i> 189,815	384,562
Bonaire.....	" 1,850	" 60,440		
Aruba.....	" 3,392	" 8,970		
St. Eustatius..	5,643	"	" 14,381	" 20,024
St. Martin....	13,853	"	" 7,749	" 21,602
		UITGAVEN.		
Curacao.....	<i>f</i> 305,697			
Bonaire.....	" 43,384			
Aruba.....	" 12,861			
		<i>f</i> 361,942		
Buitengewoon.....		" 19,000		
Additionele afd.....		" 3,620		
			te zamen "	384,562
St. Eustatius.....			"	20,024
St. Martin.....			"	21,602

Bank en Circulerend medium.

Het commerciëel karakter aan Curaçao eigen, maakt er een wel-geregelden omzet van geld tot eerste behoefte. Te dien aanzien wordt de gesteldheid dezer kolonie bevredigend genoemd. In het verslag worden verder, bl. 406²⁰, eenige mededeelingen gevonden omtrent de werkzaamheden van de Curaçaosche bank enz.; terwijl op bl. 406⁴⁸ eene opgave gevonden wordt van de onderscheidene op dit eiland in omloop zijnde vreemde munten, den agio der munten en den koers der op het Ministerie van Koloniën afgegeven wissels, van 1828—1846.

Geregtelijke Statistiek.

Suriname. De zaken bij de regterlijke collegiën, over 1848 behandeld, worden als volgt opgegeven:

Bij het geregtshof zijn in civile gedingen geweest:	Op de rollen zijn behandeld:
Op schikking tusschen partijen. 148	Ter ordinaire rol..... 209
Bij verstek..... 4	" geprivilegeerde rol.... 9
Op verstek van pleidooi..... 6	" prae- en concurrentie rol..... 15
Met overlegging van stukken... 24	
Na gehouden pleidooi..... 61	
	233
243	

Het getal requesten waarop beschikking werd verleend beliep 240, en dat der arresten in strafzaken 24, waarvan 6 wegens feitelijk geweld, 13 wegens diefstal, 1 wegens mishandeling van slaven enz.

Bij het collegie van kleine zaken zijn in civile gedingen vonnissen geweest: bij verstek..... 323

" consent..... 10

" contradictie..... 56

389

in strafzaken..... 71

460

Curaçao. De regtspleging op Curaçao en de verdere eilanden wordt uitgeoefend door regtbanken, waarvan die te Curaçao bestaat uit: een' gegraduateerden president, 6 ongegraduateerde leden en een' ongegraduateerden griffier. De leden zijn onbezoldigd. Het openbaar ministerie wordt uitgeoefend door een' procureur des Konings. Aan de dienst der politie is verbonden eene kleine brigade maréchaussée.

Land- en Zeemagt. — Burgerdienst.

Even als van de Oost-Indische bezittingen worden herhaaldelijk in de *Staatscourant* opgaven gedaan omtrent de Nederl. zeemagt in

de West-Indië. De laatste opgave is die onder ult. Dec. 1850, en te vinden in de *Staatsc.* 1851, N°. 35. Overigens behelst het verslag zelf daaromtrent geene opgaven, alleen worden op bl. 406¹⁵ eenige mededeelingen aangetroffen van de inrigting der gewapende dienst in Suriname; op bl. 406¹⁷, van de schutterij op Curaçao; terwijl op bl. 406²¹, wordt gemeld dat Saba, St. Martin en St. Eustatius geene vaste bezetting hebben, en dat in 1848, bij de gisting onder de slaven, eenige troepen van Curaçao enz., met een gedeelte der zeemagt in de West-Indische wateren gestationeerd, nevens de schutterij, de orde hebben helpen handhaven. Thans zijn op St. Eustatius en St. Martin eenige maréchaussées gestationeerd.

KUST VAN GUINEA.

De Nederl. bezittingen ter Kust van Guinea worden op bl. 406²¹ van het verslag behandeld.

De posten aldaar door ons bezet zijn: het hoofdkasteel St. George d'Elmina, het fort Koenraadsburg, St. Anthonie, Batestein, Oranje, Crevecoeur, St. Sebastiaan en Apam. Na de tuchting van de negers van Ahanta in 1837, heeft zich verder geen spoor van oproer bij de Nederl. bevolking voorgedaan, terwijl de bevolking in de onmiddelijke nabijheid der door ons bezette posten, hoewel ons gezag erkennende, daaraan niet onmiddelijk is onderworpen.

Het personeel der civile ambtenaren wordt op bl. 406²² opgegeven en kan mede uit de begrooting worden opgemaakt.

De hoegrootheid der bevolking kan met geene mogelijkheid opgemaakt worden. Zij houdt zich weinig bezig met den landbouw. Palmolie is het eenigste stapelproduct. Vele handen zijn echter bedrijvig met de goudwassching; doch de proeven tot ontginning der goudrijke mijnen genomen, zijn door het ongunstig klimaat voor de gezondheid verijdeld.

Het onderwijs bepaalt zich alleen tot de kinderen in en nabij Elmina, terwijl de onderwijzer op zon- en feestdagen aldaar de godsdienstoefening waarneemt.

Ter reede van Elmina zijn in 1848 aangekomen 79 schepen, waaronder 2 Nederlandsche. De geheele Bogt van Guinea is voor onzen handel open; en de uitgebreide handel, dien andere volken in deze streek voeren, levert een bewijs op dat dezelve voordeelig is. Een ondernemend handelshuis te Rotterdam heeft in den jongsten tijd pogingen aangewend om onzen handel aan de kust van Guinea te verlevendigen, en schijnt zijne onderneming met goed gevolg bekroond te zien. Een bericht omtrent den handel te Elmina is te vinden in de *Staatsc.* 1850, N°. 241.

De ontvangsten ter Kust hebben in 1848 bedragen *f* 3,547; de uitgaven daarentegen *f* 103,542; het nadeelig verschil van *f* 99,996 is gedekt door subsidie uit Nederland.